

FİLİSTİN

Jeopolitik Konum ve Başlıca Coğrafi Özellikler

Prof. Dr. Cevdet YILMAZ

OMÜ, Fen-Edebiyat Fakültesi Coğrafya Bölümü

www.cevdetyilmaz.com.tr

Konumu ve tarihsel gelişimi

İnsanlığın ve uygarlıkların merkezi Ortadoğu.

*Ortadoğu (Middle East) tanımı Batılılara aittir. Onlar kendilerini merkezde görüp buraya Ortadoğu, Çin'e Uzakdoğu demektedir.

Coğrafi anlamda birası Güneybatı Asya'dır.

Fakat siyasi terim olarak Ortadoğu daha baskın olarak kullanılmaktadır.

Batı Şerhi ve Gazze Şeridi'nde Kritik Günler

Kıyım Üstünde Çizgiler

YAZI: ANDREW COCKBURN

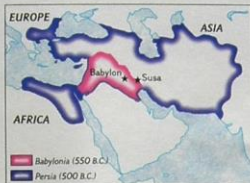

CROSSROADS OF EMPIRES

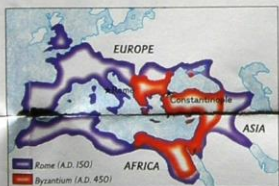
By 1450 B.C. Egypt's pharaohs had subjugated the Canaanites in what is now called the Holy Land. Within three centuries migrating tribes of Israelites were battling Philistines along the coast; the Bible describes King David's victory and the glittering empire of Solomon, who died about 930. The martial Assyrians overpowered the Northern Kingdom of Israel in 721 B.C.

The Assyrian capital, Nineveh, fell to the Babylonians in 612 B.C., and in 586 King Nebuchadnezzar conquered Jerusalem, the capital of Judah. An alliance of Medes and Persians under Cyrus captured Babylon in 539 B.C.; the Holy Land capitulated soon after. Much of the Hebrew Bible was compiled during 200 years of tolerance and prosperity under the Persians.

Within two years after invading Persia in 334 B.C., Alexander's Greek and Macedonian army swept across the Holy Land. After his death in 323, his generals Ptolemy and Seleucus carved up the eastern part of the Greek Empire, and the Holy Land was caught in a vise. The Seleucids wrested Jerusalem from the Ptolemies in 198 B.C.; ruler Antiochus IV tried to stamp out Judaism.

With Pompey's capture of Jerusalem in 63 B.C., the strong arm of Rome pulled the Holy Land into the Western sphere. Two major Jewish revolts challenged Roman rule, under which Jesus of Nazareth had been sentenced to death for sedition. After the conversion of Constantine in the fourth century A.D., Christianity became a legal religion in the Byzantine world.

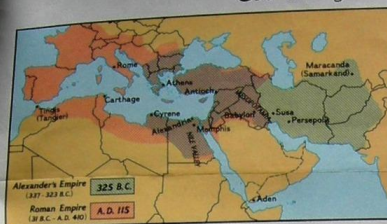

By 640 Muslim armies had driven Byzantine Christians from the Holy Land. The Umayyad caliphs expanded Islam in North Africa and carried the faith as far as Spain and India. In 750 they succumbed to the Baghdad-based Abbasid dynasty. Subsequent fragmentation of the Islamic realm enabled the crusaders to establish the Latin kingdom of Jerusalem in 1099.

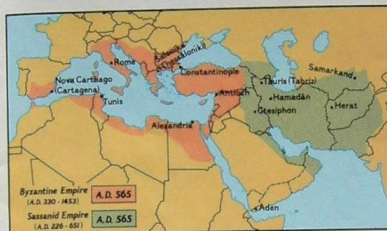

Based in Egypt, the Ayyubid dynasty under the Kurdish sultan Saladin included Syria in a mighty Islamic empire. Saladin battled the crusaders with the help of soldier-slaves called Mamluks, who overthrew their masters in 1250. The Mamluks drove out the last crusaders in 1291. In the early 1500s the Ottoman Turks overwhelmed the Holy Land.

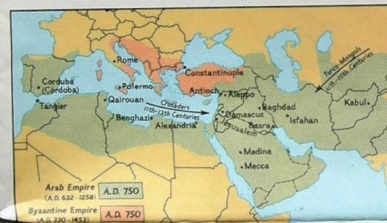
Ebb and Flow of Empires

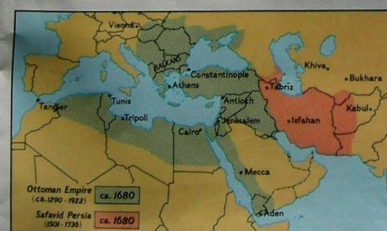
EARLY CIVILIZATIONS: The Nile Valley and Mesopotamia boasted superb cultural achievements and the world's first cities by 3000 B.C., at a time when Europeans still lived in rude huts. By 1300 B.C., writing preserved legal codes and beliefs in one God; calendars captured time. Ambitious Persians extended the first modern empire with a common language and coinage, a postal and road system, and religious toleration. Then, in the first major invasion from the West, Alexander the Great took the entire Persian domain and founded some twenty cities, planting Greek culture. His dream of one world—a unified East and West—was realized by the subsequent Roman Empire. Roads, reservoirs, and irrigation works were expanded. Camel caravans and fleets of galleys distributed the papyrus of Egypt, the incense of southern Arabia, the jewels of India, and the silks of China.

BYZANTINE AND SASSANID EMPIRES: As Rome declined, its Emperor Constantine turned to the more prosperous Middle East. In A.D. 324 he founded his New Rome, later called Constantinople, near the Greek colony of Byzantium. Adopting Christianity, he married the new religion to Roman law and Greek culture. Government regulated all aspects of life, from wages to religious rites; heresy was treason. But schisms split off provinces; Egyptian Copts, Syrian Maronites, and Nestorians formed their own churches, which still survive. Border battles broke out between the Byzantines and the Persians, whose civilization flowered anew under the Sassanid Dynasty. Persian shahs revived ancient Zoroastrianism, with its priests, or magi, and its sacred fires. Despite warfare, trade and cultural exchanges continued. Byzantine and Oriental artistic traditions intermingled.

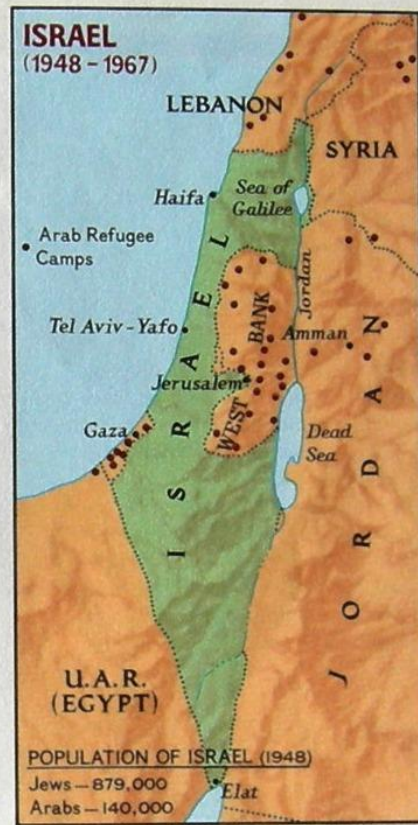
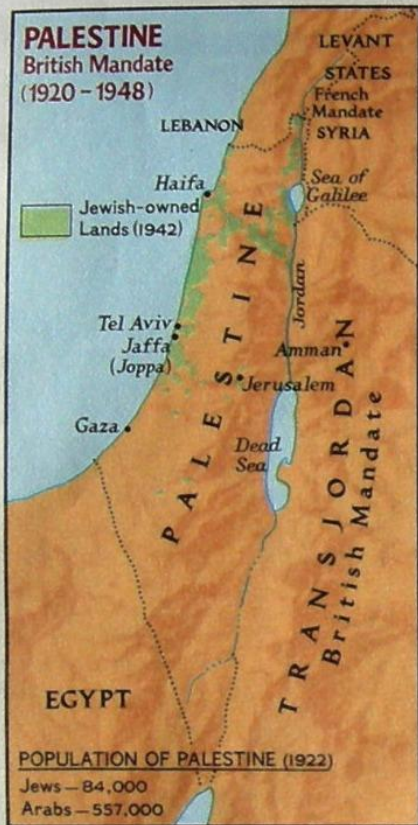
ARAB EMPIRE: The year one in the Moslem calendar, A.D. 622, marked the move of the Prophet Mohammed from Mecca to Medina, where he established the rule of Islam. Soon Bedouin horsemen exploded out of Arabia, wresting empires from the war-weakened Byzantines and Persians. Islam and the Arabic language unified an empire that reached its zenith in a single century. Mohammed's successors, the Umayyad Dynasty, moved the capital to Damascus, adopting Byzantine culture. Grasping power, the rival Abbasids emulated the Persians and, with Baghdad their capital, brought luxuriant court life and learning to new heights. But the empire fragmented. Rival dynasties sprang up in Cordoba and Cairo. Seljuk Turks usurped power from the Abbasids and then embraced their culture. Warfare interred with Christian pilgrims, helping to trigger the Crusades.

THE OTTOMAN EMPIRE expanded from an Anatolian state ruled by the Turkish Ottoman clan to a world power that reached to the gates of Vienna. In 1453 Moslem Turks stormed 1,100-year-old Christian Constantinople. Establishing a sumptuous court there, autocratic sultans imposed an administration so effective that it won praise from Martin Luther: "The Turk... rules quite civilly, he preserves peace and punishes criminals." Christian slaves—converted to Islam, educated, and advanced by merit—rose to govern the realm. Bureaucrats recorded revenue from tribute, imports, religious minorities, and imperial estates. North African pirates raided European shipping. Gradually, palace intrigues, corruption, and imperial revolts sapped the empire. Safavid Persians successfully resisted Ottoman conquest. Aided by Europe, Greeks broke away in 1821, followed by other Balkan peoples.

EUROPEAN IMPERIALISM: Western nations, vaulting ahead in technology and military power, extended their rivalries into the Middle East. Napoleon's bold invasion of Egypt in 1798 set off a race for influence. Britain soon controlled ports on the sea-lane to India. France took most of North Africa and brought in European settlers. Russia annexed the Caucasus and Turkistan. Germany courted the Ottomans, who became her allies in World War I. Britain, in turn, supported the Arab revolt against Ottoman rule, a cause championed by the flamboyant Lawrence of Arabia. Britain and France agreed secretly to the dismemberment of the Ottoman Empire, "the sick man of Europe," and received Arab lands they coveted as League of Nations mandates. The Arabs—schooled in Western ideals of nationalism—rebelled periodically until the Europeans withdrew after World War II.

Zionist goal, a national home for Jews in Palestine, won British support in the 1917 Balfour Declaration, which also promised that nothing would prejudice the rights of Arab residents. Jewish immigration increased during the mandate, becoming a tide with Nazi persecution in Europe.

Conflict grew as Jews acquired more land and Palestinian Arabs resisted the newcomers. Extremists on both sides resorted to terrorism. Seeking a peaceful solution, the newly formed United Nations adopted a plan to divide the country. Jews accepted partition; Arabs did not.

Britain withdrew in 1948, and the State of Israel was proclaimed. War broke out as Arab armies supported Palestinian claims to the land. Israel won three-fourths of Palestine, and Jordan annexed the West Bank. More than 600,000 Arabs left Israel, many to live in U.N.-supported refugee camps.

Clashes escalated between Arab neighbors and Israel. In the six-day war of June 1967, Israel occupied the land shown; some 250,000 Arabs fled from the West Bank. Conflicts among the Arab nations, the Palestinians, and Israel complicate resolution of the quarrel and feed international tensions.

BAŞLANGIÇTA

İÖ 1000

Kral Davud'un İsrail'i

Kitabı Mukaddes'e göre
Yahu İsrailîlilerin'ni Saria

İÖ 63 - İS 395

Roma'nın Eyaleti

Roma bu toprakları, yani
Yahuda'vi. -aralarında Sü-

lardan çekilmesini imkânsız kılmaktı.

500

Kitabı Mukaddes Dünya- sının En Eski Haritası

Ürdün'deki Madaba'da bu-

nutlarda yaşıyarak, Roma'nın içinde yer alan iş-

1099

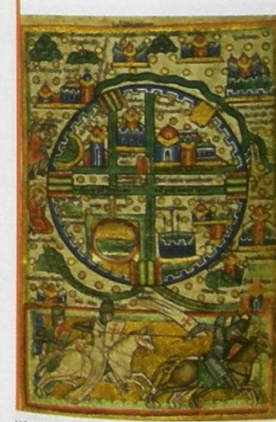
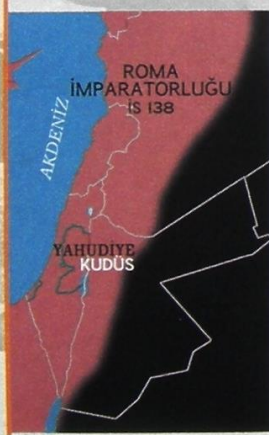
Haçlı İstilas

Bizans İmparatorluğu'nun
zayıflamasından da yararlan-

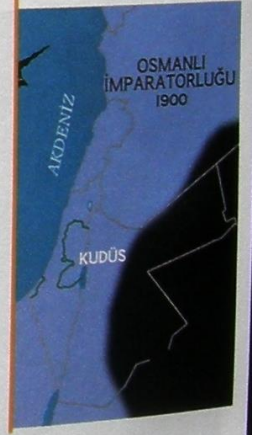
1516-1917

Osmanlı Eyaleti

Filistin'de yaşayanlar, Os-
manlı egemenliği dönemin-

KONINKLUKE BIBLIOTHEEK, LAHEY

İSRAİL DEVLETİ'NİN DOĞUŞU

leri korumak için gerekli olanlar dışındaki kuv-

1922-1948

Filistin'de İngiliz Mandası
1. Dünya Savaşı'nı sona erdiren anlaşmanın bir parça-

1947

Birleşmiş Milletler Taksim Planı
Britanya, 1947'de Filis-

1948

"Bağımsızlık" Savaşı
Britanya Mayıs 1948'de Filistin'den çekildiğinde, İsrail-

1967

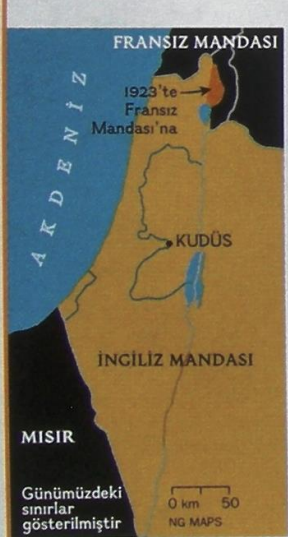
Altı Gün Savaşı
1967'nin başlarında Suriye ve Mısır İsrail'e karşı bir

1978

Camp David I
ABD Başkanı Jimmy Carter, Maryland'deki Camp David'de Mısır Cumhurbaşkanı

1967-2002

İsrail İşgali Genişliyor
İsrail 1967 savaşında Batı Şeria, Gazze Şeridi, Sina ve Golan Tepeleri'ni

Filistinlilerle barış görüşmelerini sürdürdüğü sıralarda bile Arap topraklarını istiklak edip İsraili Yahudiler için evler inşa ederek bu yerleşimleri büyüttü. Bazı İsraili yerleşimcileri harekete geçiren şey ideolojyken, geri kalanların çoğu devletin sunduğu teşviklerle özendirmelerin cazibesine kapılıyor.

HARİTALAR VE TEKLİFLER ANAHTARI

—Yeşil Hat

İsrail ile işgal altındaki bölgeleri ayıran 1967 öncesi sınır, müzakerelerin çerçevesini çiziyor. Nisan ayındaki Arap Zirvesi'nde onaylanan Suudi teklifi, İsrail'in Yeşil Hat'tan geri çekilmesi karşılığında Arap devletlerinin İsrail'i tanımalarına dayanıyordu.

■ A Bölgesi

Filistin Özerk Yönetimi'nin tam bir sivil ve askeri denetime sahip olduğu bölgeler.

■ B Bölgesi

Tümüyle Filistin Yönetimi sivil denetiminde, ancak askeri denetimin İsrail'e paylaşıldığı bölgeler.

■ C Bölgesi

İsrail'in tam bir sivil ve askeri denetime sahip olduğu bölgeler.

HARİTA KAYNAĞI: FOUNDATION FOR MIDDLE EAST PEACE (ORTADOĞU BARİŞ VAKFI); JAN DE JONG

1993

Oslo I

Norveç'te gizlice buluşan İsrail temsilcileri ve Yaser Arafat önderliğindeki Filistin Kurtuluş Örgütü (FKÖ) –şimdiki adı Filistin Özerk Yönetimi– İsrail'in Batı Şeria'dan kademeli olarak çekilmesi karşılığında İsrail'in varlığını tanımayı kabul etti. İsrail Başbakanı Yitzak Rabin, bir Filistin devletinin kurulmasıyla sonuçlanacak beş yıllık bir programı kabul etti. Başlangıç için Eriha ve Gazze Şeridi'nin büyük bölümü Filistin'in özerk yönetimine bırakılırken (A Bölgesi), İsrail geri kalan yerlerde denetimi elinde tutuyordu.

1995

Oslo II

Saldırganlığın her iki tarafta da arttığı bir ortamda, müzakerelerin ikinci aşamaya geçip Batı Şeria'nın %23'ünün B Bölgesi'ne aktarılıp, birlikleri Batı Şeria kentlerinden çekmeye başladı. (Daha sonraki anlaşmalar da, İsrail'in C Bölgesi'nde yerleşim kurmaya devam etmesine karşın, A ve B bölgeleri, Batı Şeria'nın %40'ına ulaştı). Yerleşimlere dair müzakereler –mülteciler ve Kudüs sorunlarıyla birlikte– ertelendi. Aşırı dinci bir Yahudi, Kasım 1995'teki geri kalan yerlerde denetimi Rabin'i öldürdü.

2000

Camp David II

Filistin Özerk Yönetimi lideri Yaser Arafat ve İsrail Başbakanı Ehud Barak, tıkanan görüşmeleri bir çözüme ulaştırma umuduyla, ABD Başkanı Clinton'la Camp David'de buluştu. Görüşmelerde, aşağıda görülen teklif üzerinde anlaşamadı; Kudüs'ün statüsü ve mültecilerin geri dönüşü çözümler olarak kaldı. Görüşmeler bittikten birkaç hafta sonra İsraili politikacı Ariel Şaron El Aksa Camii'ni İsrail polisi eşliğinde ziyaret etti. Bunun ardından intifada, yani Filistin isyanı başladı.

2001

Taba

Ocakta, taraflar ABD'yle birlikte, Filistinlilere bir devlet, İsrail'e de daha düşük sayıda yerleşim kurabilecekleri şekilde Batı Şeria'nın yüzde 6'sını veren bir planı gözden geçirmek üzere Mısır, Taba'da buluştular. İki tarafın öncesine göre çok daha yakınlaşmış olmasına karşın, Kudüs, mülteciler ve İsrail'in Batı Şeria'yı ikiye bölen Eriha'nın batısındaki yerleşim bölgesinden vazgeçmeyi reddetmesi gibi ayrıntıları çözemediler. Haftalar sonra, Barak seçimleri kaybetmiş, Clinton da Beyaz Saray'dan ayrılmıştı.

2002

Gelecek?

İsrail, ilkbahardaki bir dizi intihar saldırısının ardından Batı Şeria'yı yeniden işgal edip Filistin Özerk Yönetimi kurumlarını işlemez hale getirdi. İsrail Filistin kentleri üzerindeki askeri denetimini sürdürür ve güvenlik bariyerleri inşa etmeye başlamışken, resimde görülen A ve B bölgeleri yalnızca kağıt üzerinde kalıyor. Filistin seçimlerinin 2003'te yapılmasına karar verilmişken, dünyada çözüm arayışı sürüyor. Ama şimdilik Oslo hayali, yani iki halkın barış içinde yaşaması her zamankinden daha da uzak görünüyor.

Nüfus ve sosyo-ekonomik yapı özellikleri

	FİLİSTİN		
	İSRAİL	GAZZE	BATI ŞERİA
Yüzölçümü	20.770 km ²	360 km ²	5.860 km ²
Nüfusu	6,426,679 (187,000'i Batı Şeria'da, 20.000'i Golan Tepe de, 177.000'i Doğu Kudüs'te)	1,482,405	2,535,927 (364.000'i Yahudi)
Nüfus artış hızı (%)	1,15	3,66	2,98
Doğum oranı (‰)	17,7	38,9	30,9
Ölüm oranı (‰)	6,17	3,74	3,85
Yaş grupları (%)	0-14 yaş: 26.1 15-64 yaş: 64.2 65 +: 9.8	0-14 yaş: 47.6 15-64 yaş: 49.9 65 +: 2.5	0-14 yaş: 42.4 15-64 yaş: 54.2 65 +: 3.4
Net göç oranı (‰)	0	1.43	2.71
Bebek ölümleri (‰)	6.75	21.88	18.67
Kadın başına doğurganlık (‰)	2.38	5.64	4.17
Etnik yapı	% 76,4 Yahudi, diğerleri Arap	Arap	% 83 Arap, % 17 Yahudi
Din	% 76,4 Yahudi, % 16 Müslüman, % 1,7 Hıristiyan	% 99,3 Müslüman, % 0,7 Hıristiyan	% 75 Müslüman, % 17 Yahudi, % 8 Diğerleri
Okur-yazarlık (%)	97.1	92.4	92.4

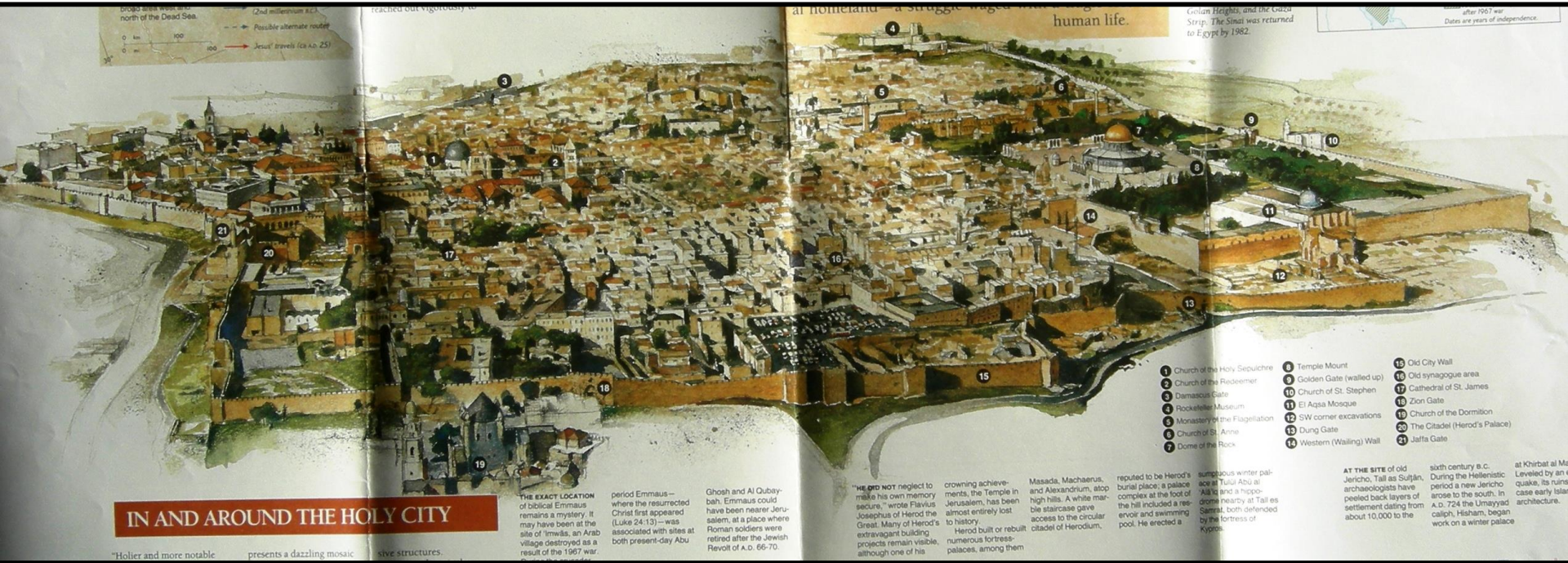

		FİLİSTİN	
	İSRAİL	GAZZE	BATI ŞERİA
Doğal kaynakları	Potasyum, bakır, doğal gaz, kil, magnezyum, fosfat	Tarım alanı, doğal gaz	Tarım alanı
Tarım alanı (Ülke yüzölçümünün %)	16'sı	29'u	19'u
Sulanabilen tarım alanı (km ²)	1.940	150	
Doğal felaketler	Kuraklık ve kum fırtınaları		
Kişi başına gelir (Dolar)	28,800	1,100	
İşgücü miktarı	<u>2,880,000</u>	267,000	605,000
İşsizlik oranı (%)	7.6	34.8	18.6
(Günlük 7 Doların altında geliri olan) Yoksul nüfus (%)	21.6	80	46
Sanayi üretimi	İleri teknoloji ürünleri	Küçük aile işletmeleri	
İhracat	48.6 milyar Dolar	301 milyon Dolar	
İhracat ürünleri	Makine, silah, tarım ürünleri kimyasallar, tekstil	Narenciye ve tekstil ürünleri	

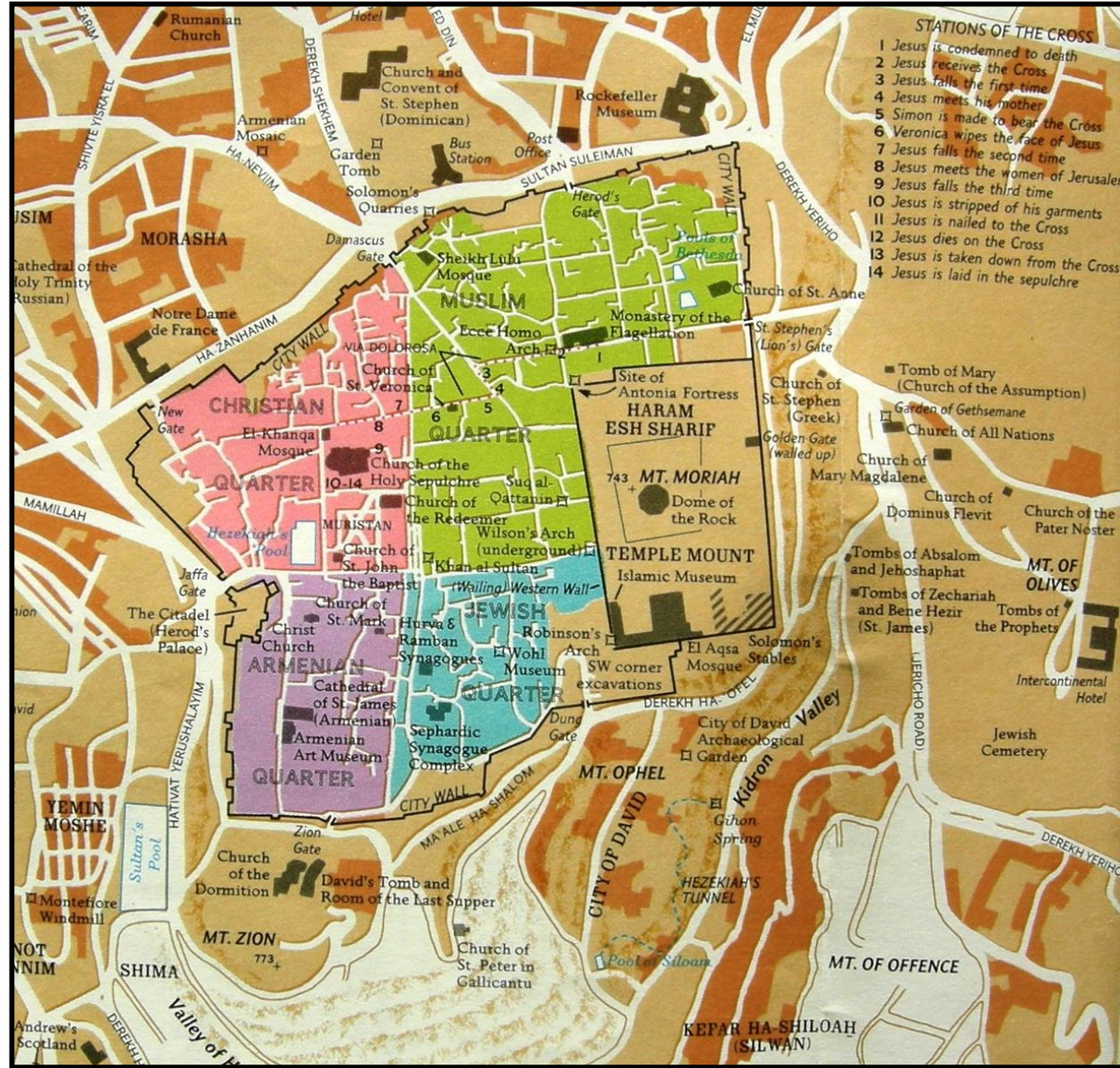
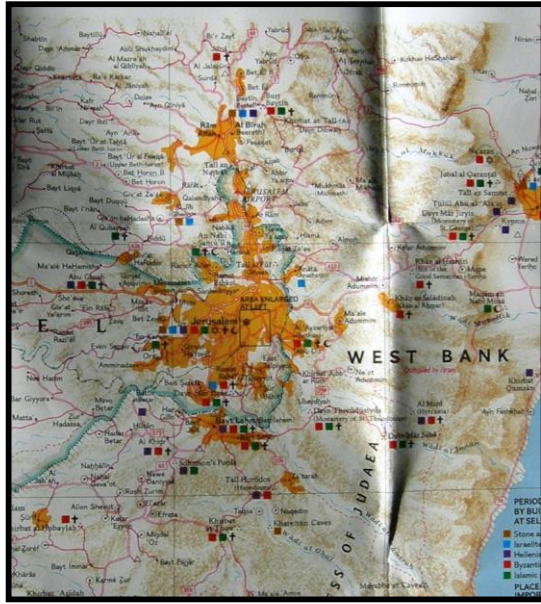

BAŞLICA SORUNLAR

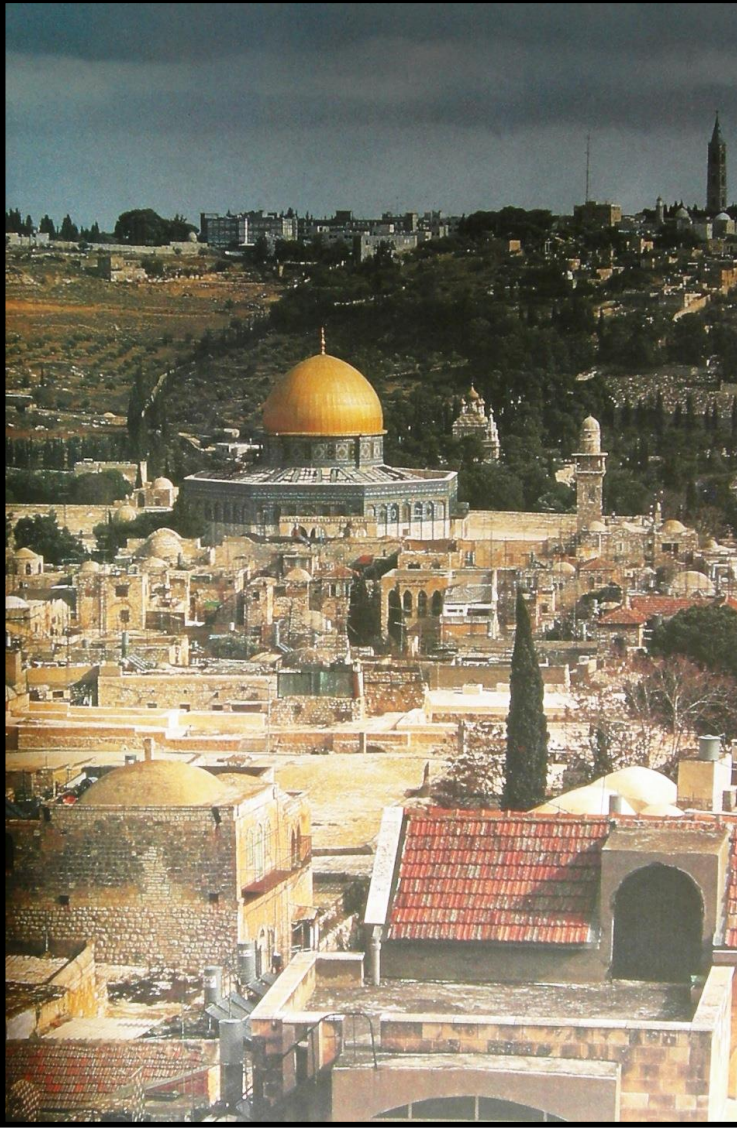
Kudüs'ün ve kutsal yerlerin taksimi

En son Kanunî döneminde tamir ve bakımı yapılan Kudüs şehrini çevreleyen surlar. (Sağ köşede dikdörtgen plan içinde Mescidi Aksa).

Eski
Kudüs'te
etnik ve
dinî yapı.

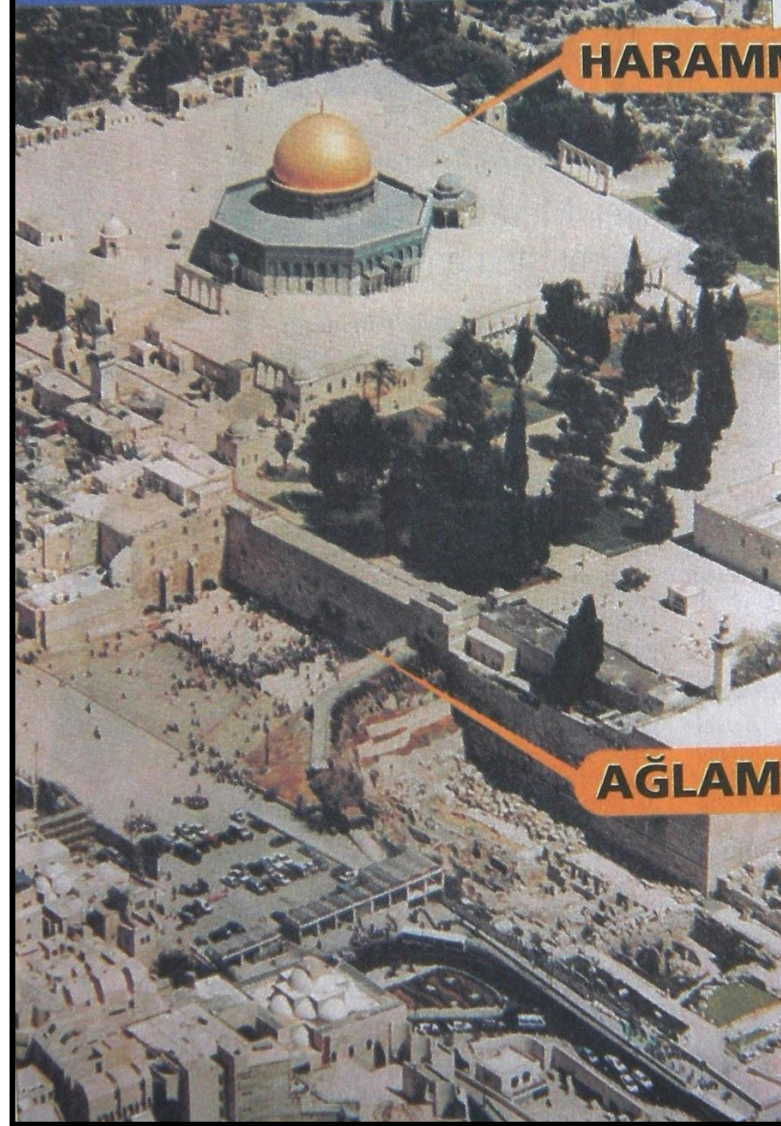
İŞTE İKİ DİNİN ÇATIŞTIĞI YER

HARAMMÜŞŞERİF

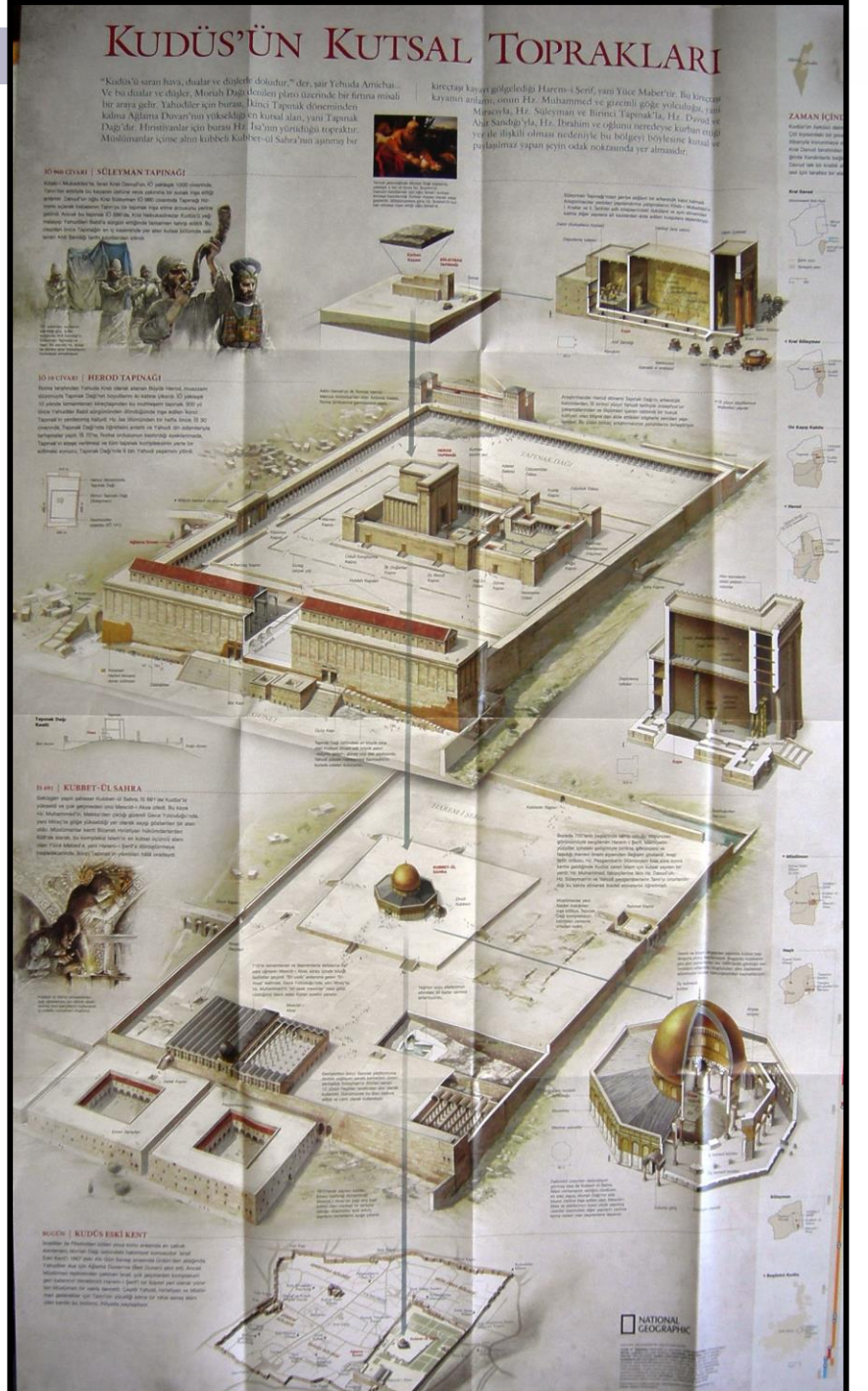
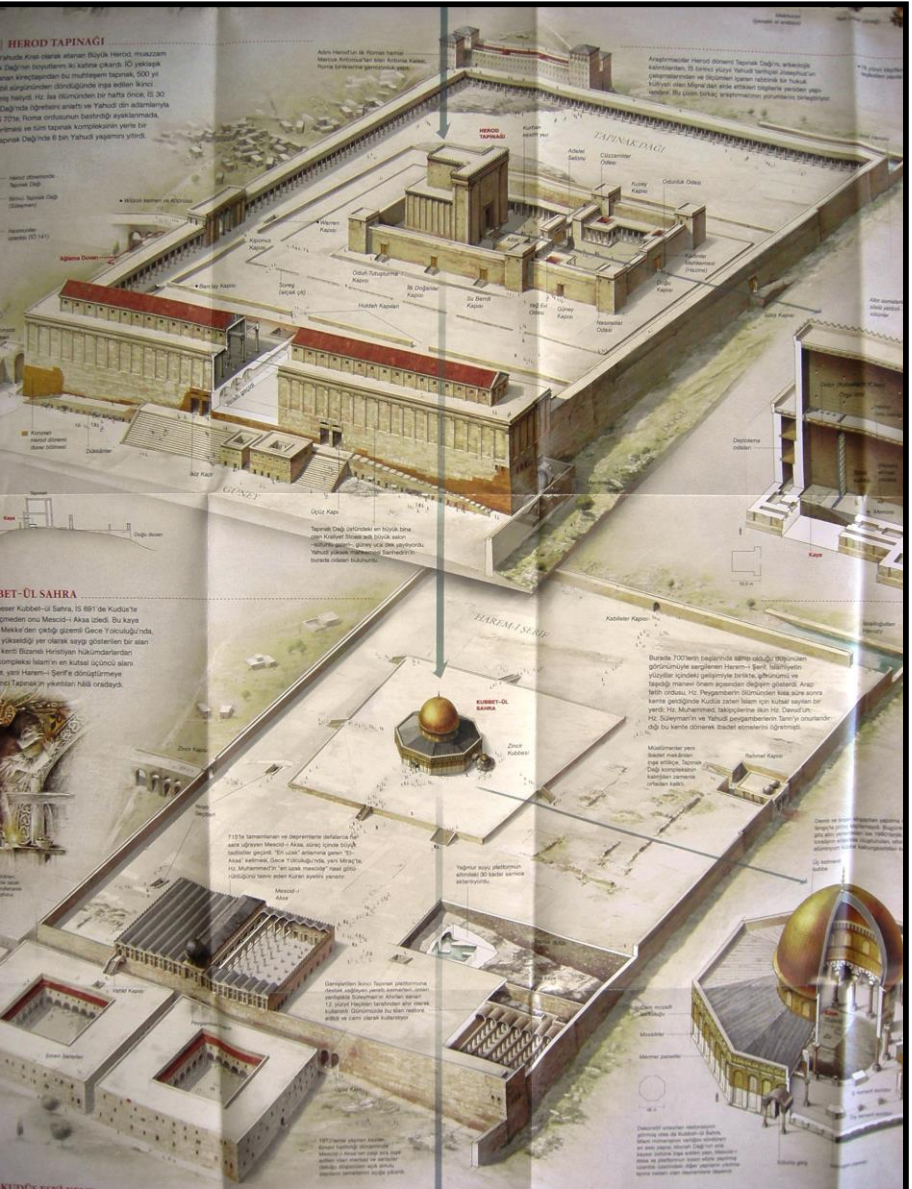
Hz. İbrahim'in oğlunu kurban etmek üzereyken bir meleğin koç indirimesinin bu tapınakta yaşandığına inanılıyor. Romalılar kenti ele geçirdi ve tapınağı onararak bugünkü Ağlama Duvarı'nı yaptı. M.S. 638'de bu kez Halife Ömer kenti ele geçirdi. Tapınağı onardı ve içine cami yaptırdı. Halife Abdülmelik M.S. 687-691 arasında bugünkü Harammüşşerif'i yaptırdı ve Müslümanlar için kutsal mekânlardan biri haline getirdi. Harammüşşerif'in ortasındaki kayadan Hz. Muhammed'in Allah'ın katına yükseldiğine inanılıyor.

AĞLAMA DUVARI

Müslümanlar, Yahudiler ve Hıristiyanlar için kutsal kabul edilen bu mekândan Yahudiler'e yalnızca M.Ö. 64 yılında Romalılar tarafından inşa edilen Ağlama Duvarı'nın bir bölümü kaldı. Yahudiler de Harammüşşerif'in (Temple Mount) ortasındaki kayanın dünyanın meydanına

Süleyman Mabedi ve aynı yerde Mescidi Aksa

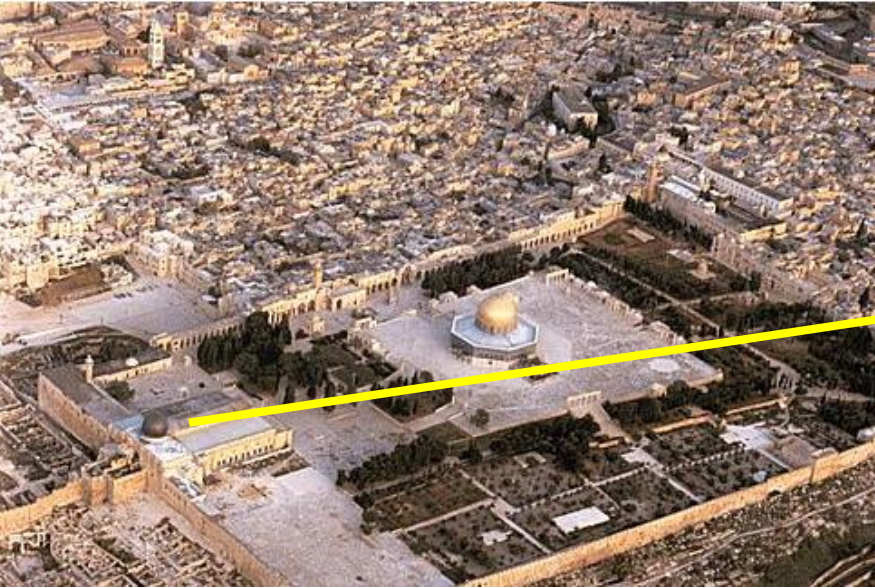
Mescid-i Aksa

**Kible
Mescidi**

**Kubbetül
Sahra Mescidi**

Mescid-i Aksa avlusunda bulunan Kible Mescidi

Kubbet'ül Sahra

Ağlama Duvarı

Bütün dünyanın dikkatini çekseler de,

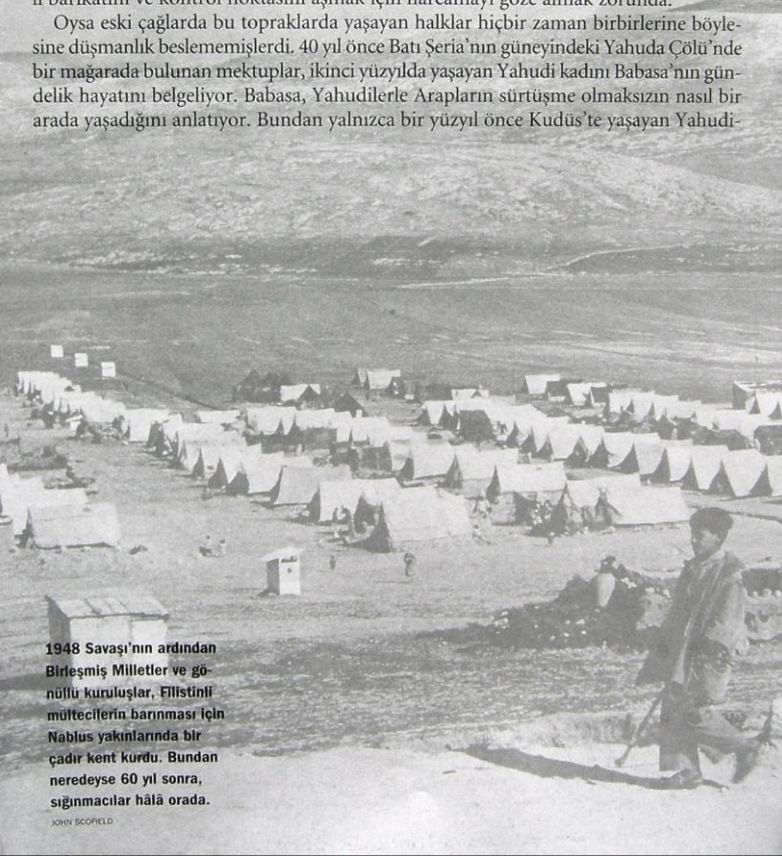
1967'deki Altı Gün Savaşı'ndan bu yana İsrail işgali altında bulunan Gazze Şeridi ve Batı Şeria bölgeleri, görece olarak küçük alanlardır. 1,1 milyon Filistinli ve toprakların yüzde 25'ine yayılmış 7000 İsraili yerleşimci barındıran Gazze yalnızca 42 kilometre uzunluğunda. Merkezden geçerek Cenin, Nablus, Beytüllahim ve El Halil gibi tarihi kentleri birleştiren 60 Numaralı Yol'da, Batı Şeria'nın kuzeyinden güneyine arabayla gitmek sadece dört saat sürüyor. Şeria Irmağı'yla Batı Şeria'nın İsrail sınırını belirleyen Yeşil Hat arasında doğudan batıya uzanan otoyollardan birini bir uçtan diğerine aşmak ise yarım saatten fazla sürmez.

Ancak burada yaşayan insanların çoğu için zaman ve mesafe farklı bir şekilde ölçülüyor. Batı Şeria ve Doğu Kudüs'te yaşayan 2,2 milyon Filistinli'nin, son 35 yıl boyunca buraya yerleşen 376.000 İsraili'nin kullanımı için özenle inşa edilmiş olan diğer pek çok yolla birlikte 60 Numaralı Yol'un büyük bölümünü kullanması da fiilen engelleniyor. Sözelimi Ramallah'la Eriha arasındaki 40 kilometrelik yolculuğu yapmayı düşünen Filistinliler bütün bir günü, hatta bazen günlerini, yol üzerindeki bir sürü İsrail barikatını ve kontrol noktasını aşmak için harcamayı göze almak zorunda.

Oysa eski çağlarda bu topraklarda yaşayan halklar hiçbir zaman birbirlerine böylesine düşmanlık beslememişlerdi. 40 yıl önce Batı Şeria'nın güneyindeki Yahuda Çölü'nde bir mağarada bulunan mektuplar, ikinci yüzyılda yaşayan Yahudi kadını Babasa'nın gündelik hayatını belgeliyor. Babasa, Yahudilerle Arapların sürtüşme olmaksızın nasıl bir arada yaşadığını anlatıyor. Bundan yalnızca bir yüzyıl önce Kudüs'te yaşayan Yahudi-

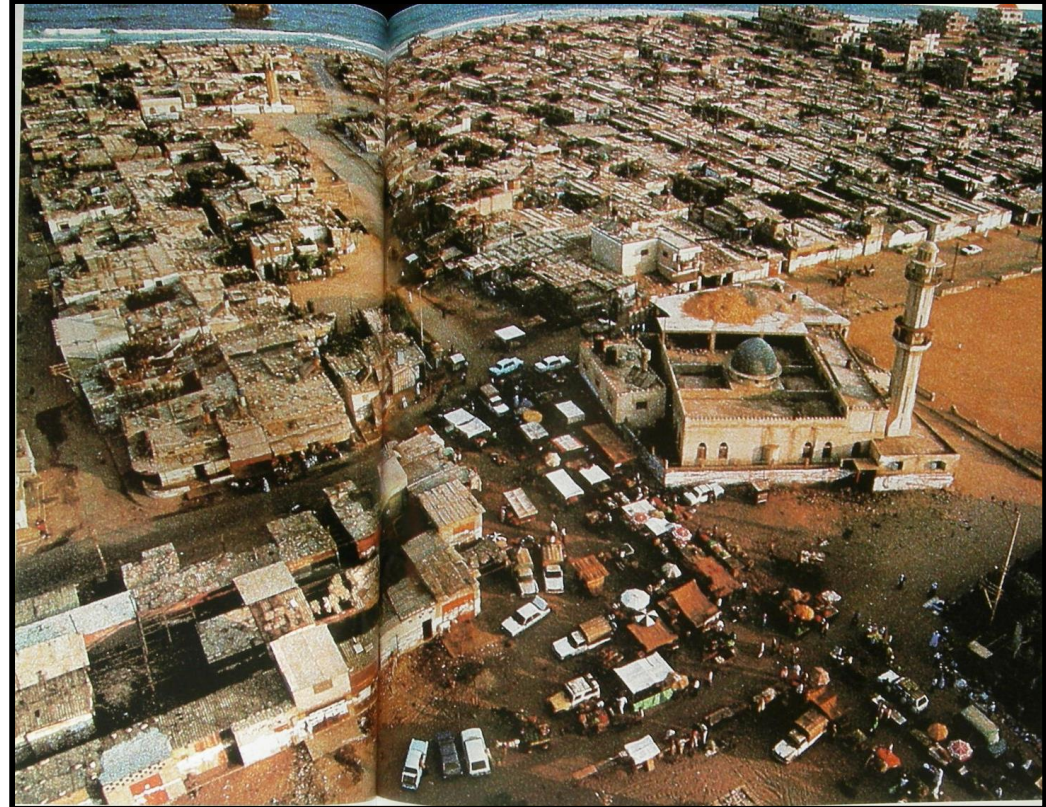
Mülteciler ve Mülteci Kampları

“1967'den beri 56 yıllık geçmiş”

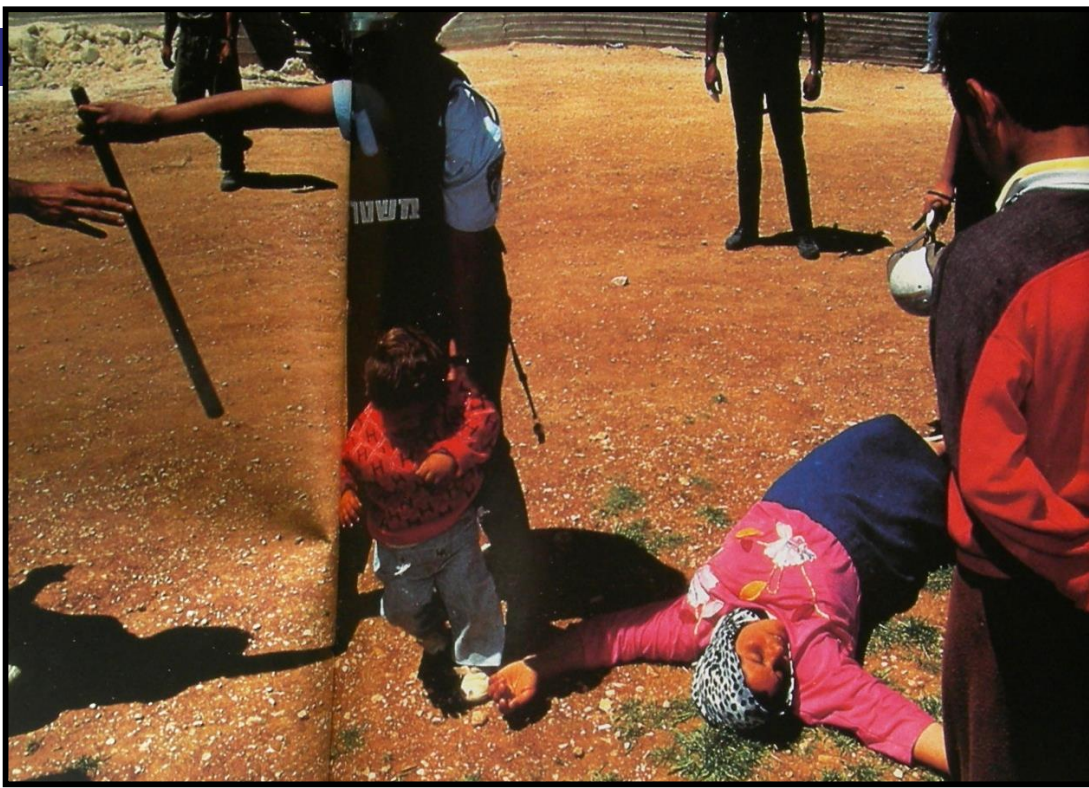
1948 Savaşı'nın ardından Birleşmiş Milletler ve gönüllü kuruluşlar, Filistinli mültecilerin barınması için Nablus yakınlarında bir çadır kent kurdu. Bundan neredeyse 60 yıl sonra, sığınmacılar hâlâ orada.

JOHN SCOPFIELD

Sık sık yaşanan saldırılar. Yakılan yıkılan evler. Onlarca yılın birikimi tekrar tekrar sıfırlanıyor.

**Ani
saldırılar,
tacizler ve
bubi
tuzakları**

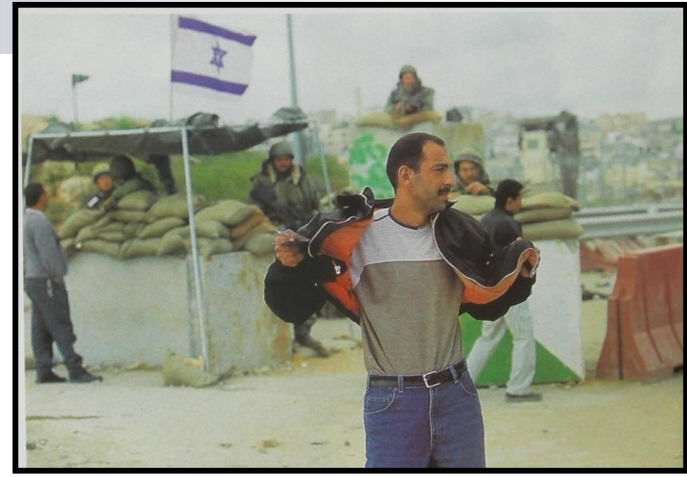
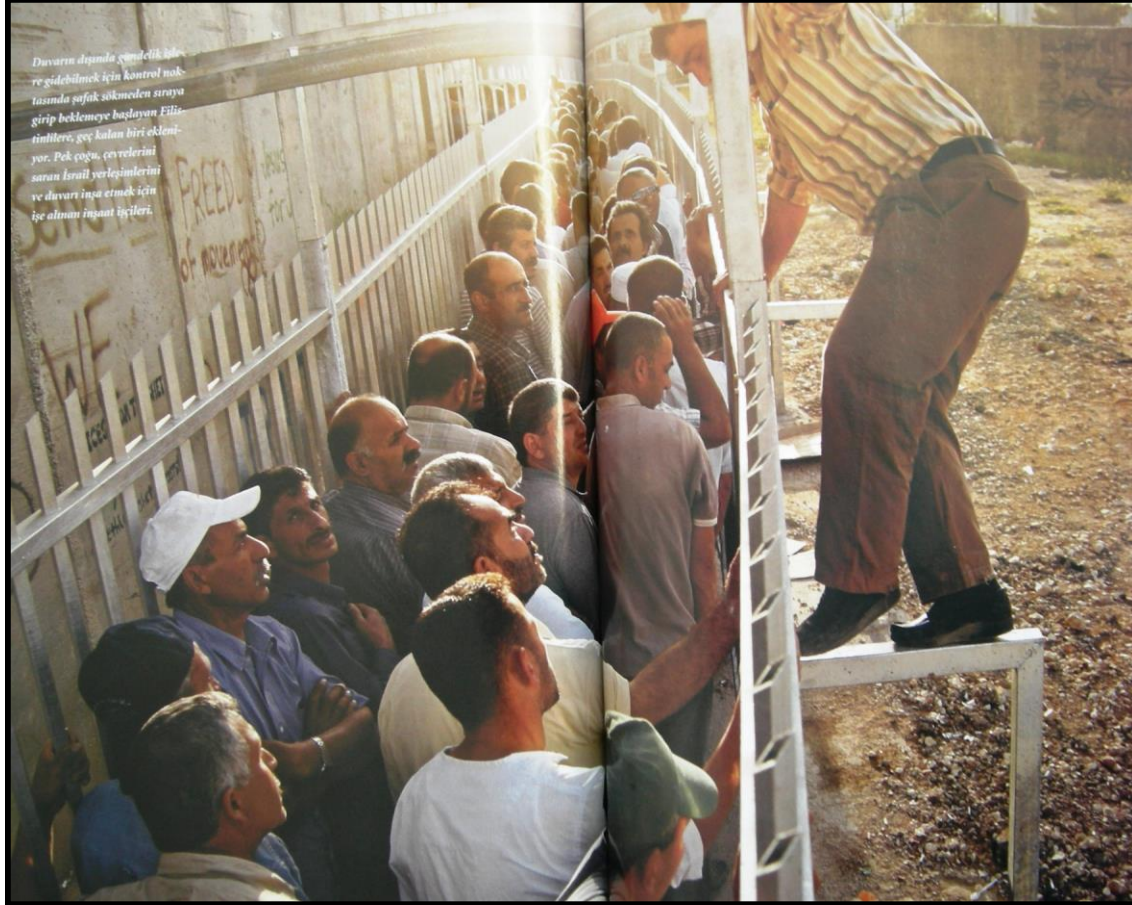
Filistin'de, Gazze'de yetersiz altyapı

Sürekli yok edilen birikim ve yatırımlar

Sürekli kuşku, sürekli hakaret, gözalti ve tacizler..

Orantısız güç kullanımı

Çocukların beynine kazılan kin ve düşmanlıklar

İsrail tarafı...

Filistin tarafı...

İsrail okullarında sürekli alarm ve tatbikatlarla Filistin'e karşı öğrencilerin beyninde kuşku ve şiddeti canlı tutuyorlar. Bu şartlarda yetişen çocuklar onlar bizi öldürmeden biz onları öldürelim zihniyeti ile askerlik yapıyorlar.

İsrail'de arazi kullanımı ve tarımsal faaliyetler.

Tarımsal tekniklerin kullanımındaki farklılıklar; Zenginlik ve fakirlik yan yana...

İsrail topraklarında Kibbutz'lar...

**100 yıl öncesinin
Filistin toprakları, artık
İsrail işgalinde.**

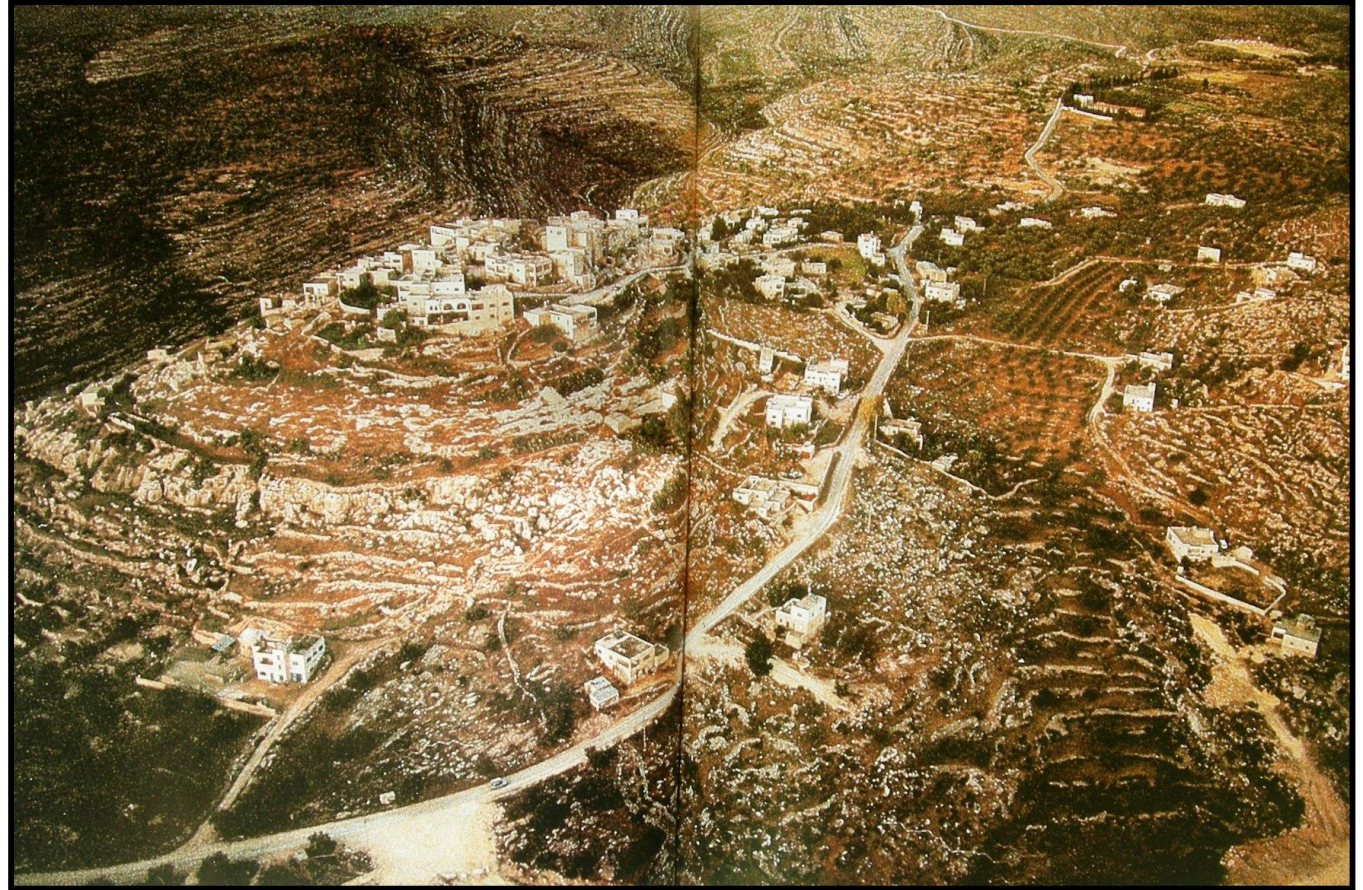
**İsrail yayıldıkça
yayılıyor. Ele geçirdiği
toprakları imar ediyor,
tarıma kazandırıyor,
refah içinde yaşıyor.**

İsrail'in Kibbutzları.. Geliştirdikleri tarımsal tekniklerle üretimi arttırıyor, kendilerini besliyor, ayrıca dünyaya satıyorlar...

Yahudilerin devlet desteği ile sürekli olarak Filistin topraklarına doğru yayılmaları

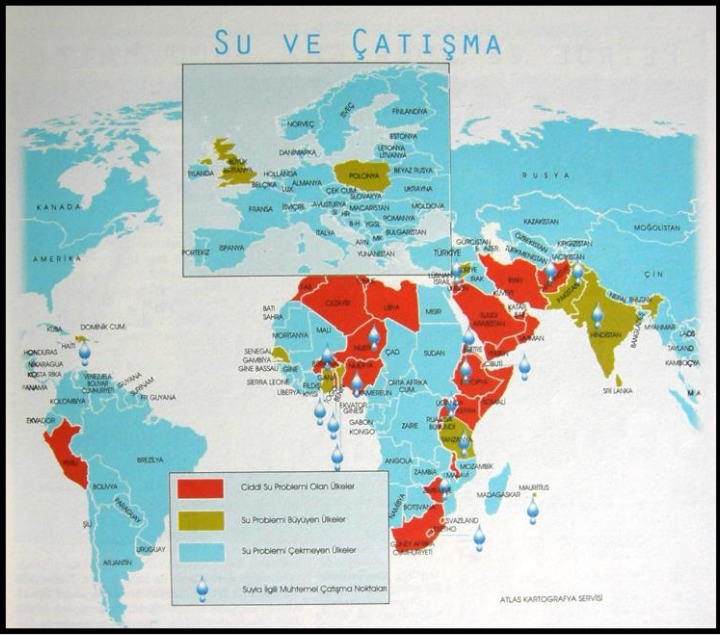

**Filistin'i açık
bir
hapishaneye
çeviren
duvarlar...**

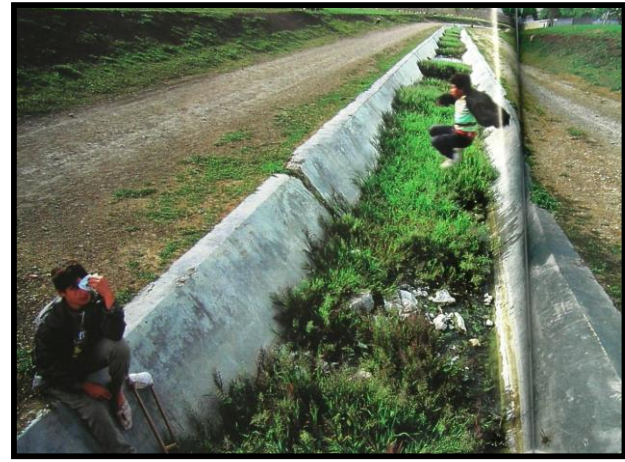

Açık hava hapishaneleri... Köyden köye geçiş bile İsrail kontrolünde...

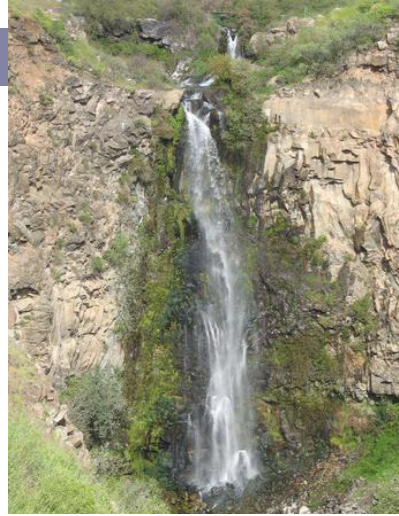

Ortadoğu'da su kaynaklarının adil olmayan paylaşımı... Türkiye'nin «Barışsuyu Projesi»...

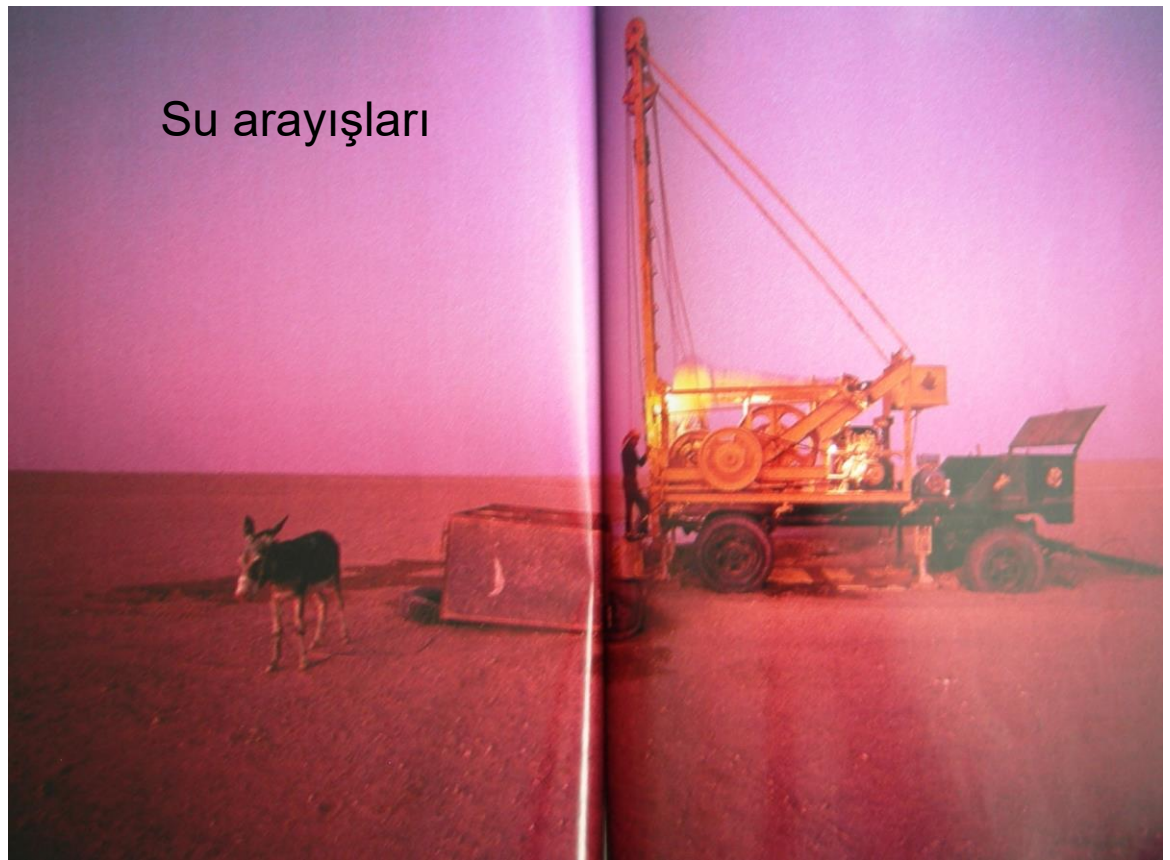
Manavgat

Golan Tepeleri

Su arayışları

take it out, no one knows what will happen." For drinking water, the Saudis will increasingly rely on desalination. They fear only sabotage and pollution, as dramatized by the 600-square-mile oil slick that blackened the Persian Gulf during the war against Iraq, threatening to clog desalination intake pipes.

SADDAM HUSSEIN remains a hero to the Palestinians. Many of those who labored in Kuwait welcomed the Iraqi warlord, then fled before Desert Storm. More than 300,000 flooded cities and refugee camps in the Hashemite Kingdom of Jordan, already burdened with two prior waves of Palestinians in 1948 and 1967. They severely tax the nation's meager water resources.

In Baqaa refugee camp outside Amman, I visit

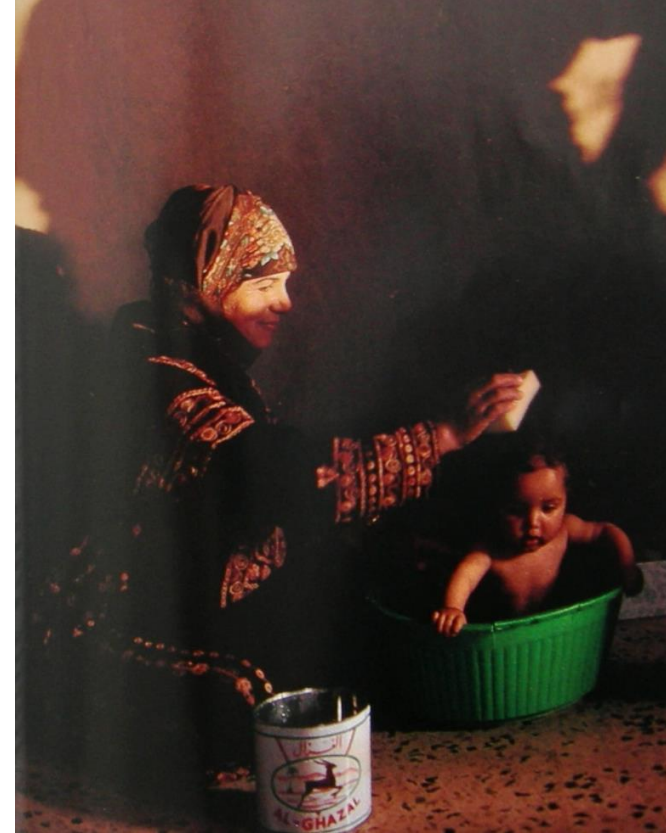
■ **ISRAEL:** "Mines. Beware!" reads a Hebrew sign on the Golan Heights. The former Syrian territory, annexed in 1981, is key to controlling 35 percent of Israel's water supply. In the valley below lies Israel's main reservoir, the Sea of Galilee, where members of Kibbutz Haon raise fish in rectangular ponds.

■ **WEST BANK:** "If there is no rain, what can we do? Nothing," says Jihad Ahmed Jamaat. He coils irrigation hose after a failed banana harvest near the village of Al Auja in the Israeli-occupied West Bank, a 2,270-square-mile area seized from Jordan in 1967. Al Auja's Palestinians say deep wells dug for Jewish settlers made their ancient spring run dry.

**İsrail'de
eğlenmek
için var
olan su,**

**Filistin'de
içmek için
yok!**

Presidential Address

Global Geopolitical Change in the Post-Cold War Era

Saul B. Cohen

Abstract. Evolution of the world geopolitical system follows organismic developmental principles. The system is complex. It is characterized by a flexibly hierarchical, specialized and integrated spatial structure. Global imbalance is a function of changes among and between geostrategic realms and their geopolitical regions. The imbalance especially reflects differences in entropic levels of major national states, particularly first- and second-order powers. As power becomes more diffused across the evolving world system, the system is better equipped to cope with the shock of change. The evolution of the system depends upon such change.

An evolving system is reflected in the multiplication of its parts. The system becomes more integrated as these parts become more specialized. A novel example of specialization is the Gateway region. Eastern Europe is emerging as the Gateway that will link the Maritime and Continental Geostrategic realms. Ultimately the Middle Eastern Shatterbelt may also acquire Gateway status. In addition, in the coming decades, nearly thirty Gateway states are likely to emerge. These are small exchange states with qualified sovereignty that will spin off from existing national entities to help link the world system. Such gateways serve the dynamic system as structures of accommodation.

American foreign policy needs to adapt to current geopolitical realities. The global system is increasingly becoming a seamless web whose salient characteristic is dynamic equilibrium, not rigidly imposed order. United States leadership cannot impose a PAX AMERICANA on the global system. It can, however, further its development through a carefully constructed series of policy moves that will

strengthen global interdependence through partnerships of interest.

Key Words: asymmetric state, change, developmental theory, entropy, equilibrium, flexible hierarchy, Gateway region, gateway state, general organismic system, geopolitical region, geostrategic realm, orders of power, polycracy, power seizure, Quarter-Sphere of Marginality, Shatterbelt, world order.

THE world is in the throes of international upheaval and the search is on for new structures to restore global stability. Many believe that just as the global balance has been upset by two cataclysmic episodes—the disintegration of East European and Soviet Communism, the dismantling of the Soviet centralized state, and the end of the Cold War—so can equilibrium be restored only by some sudden and equally dramatic international event. In fact, however, the rapid change in Soviet-American relations has not occurred because of these recent events alone. Rather, the changes are historic milestones in a continuing process that has marked the evolution of our geopolitical world over the past quarter-century.

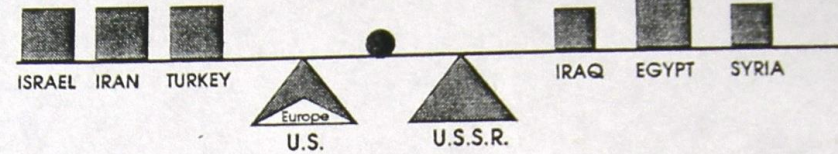
Assuming that equilibrium—a condition of equal balance between arrays of opposing forces operating at different geographical scales—is the desired state, then its restoration will take more than one or even a series of diplomatic strokes, no matter how defining they are taken to be. For what is now being widely heralded as a sea-change in world history has not occurred because reasonable or desperate national leaders suddenly decided to behave differently (Rizopoulos 1990). Rather, it happened because of a sequence of events that have

Annals of the Association of American Geographers, 81(4), 1991, pp. 511-588
© Copyright 1991 by Association of American Geographers

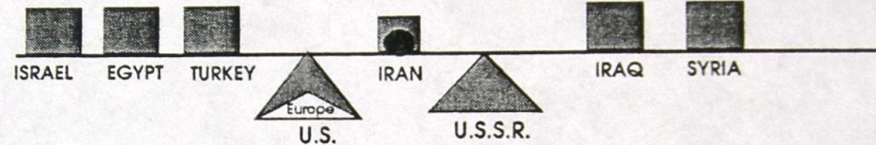
Bir türlü dengeye ulaşamamış jeopolitik yapı...

Cohen

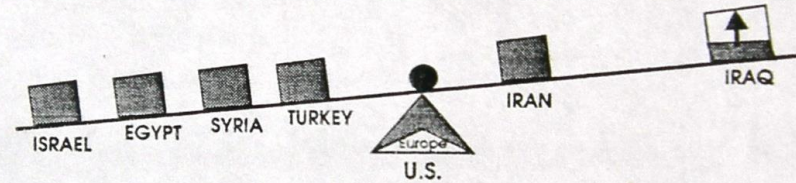
1950 - 1970's

1980's

1990 - 1991

THE FUTURE ?

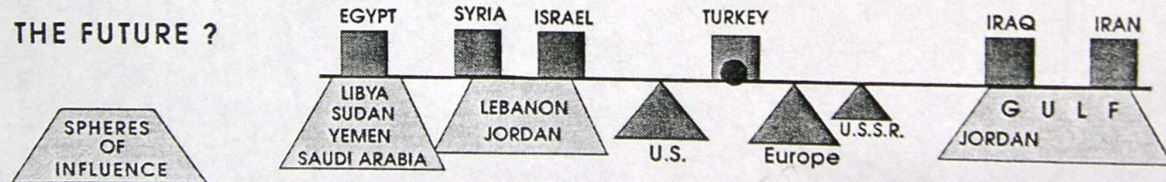

Figure 4. Equilibrium and the Middle East seesaw. From the 1950s to the 1980s, a static and tenuous form of equilibrium existed in the Middle East Shatterbelt because the two superpowers were in balance. Local and regional disturbances occurred as regional powers shifted their superpower alliances. In 1991, the region was thrown into imbalance as Iraq was defeated and the U.S. became the dominant intrusive power.

Barbara Milne Salomon 1991

*istatistik
ölçüm
gösterimi*

*geniş
başlangıç*

*hile
düşünme
değişim*

*istatistik
ölçüm*

*not
20/11*

Sürekli istikrarsızlık, sürekli savaş beklentileri

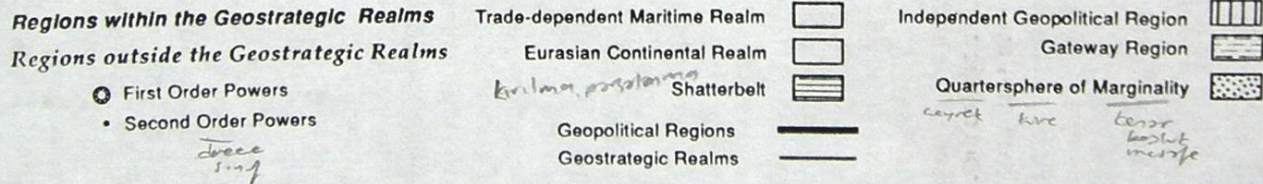
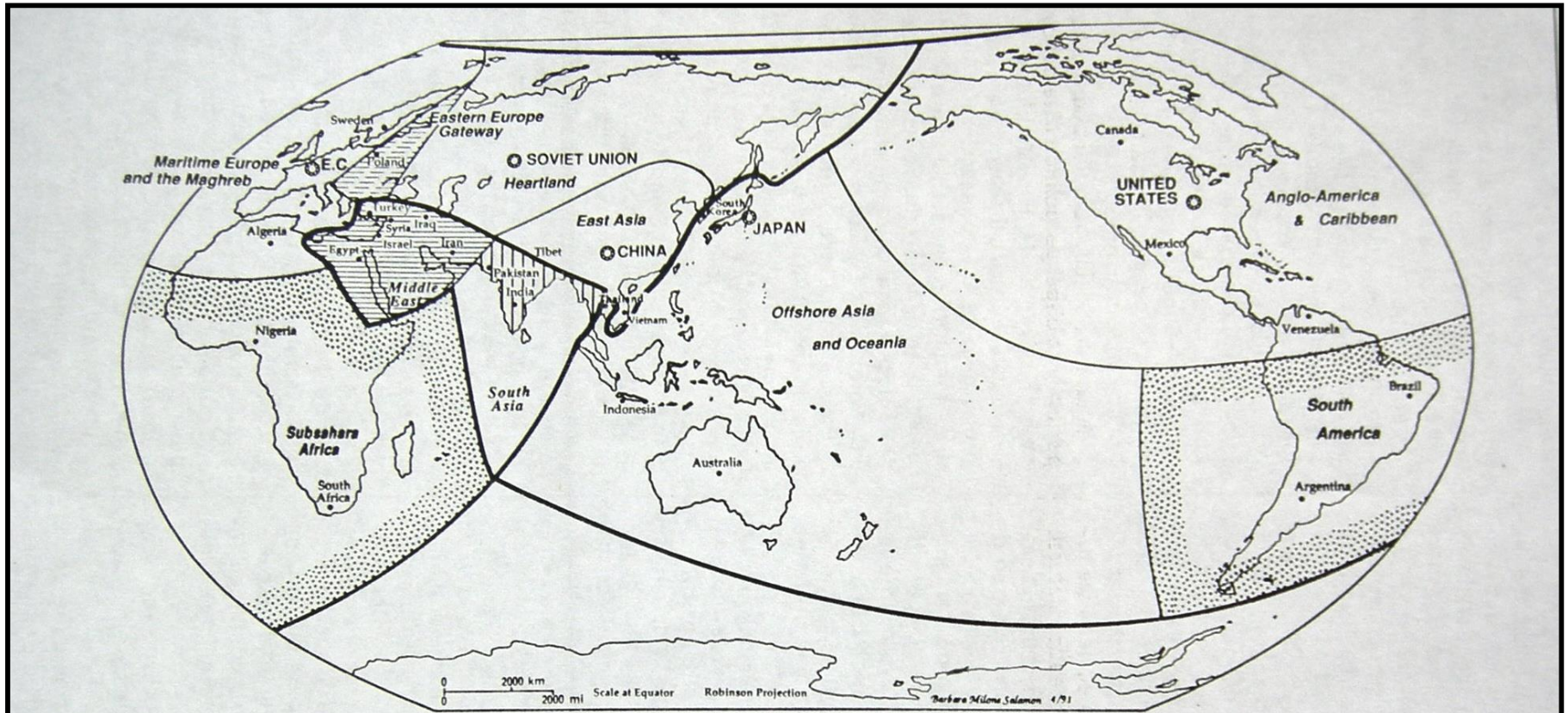

Figure 1. The world strategic realms and geopolitical regions in the 1990s, showing the hierarchical structure of the world's geopolitical framework. At the highest level are two geostrategic realms: the Maritime, an open system based upon exchange, and the Eurasian Continental, a much more closed and land-oriented system. South Asia is geopolitically independent, the Middle East Shatterbelt is caught between the two realms, while the East European Gateway is beginning to link them. Subsahara Africa and South America, the Quarter-Sphere of Marginality, are of little military and economic strategic concern to the Great Powers.

Bir başka açıdan Ortadoğu'nun gerçekleri

- The Brown Journal of World Affairs'de yayımlanan, Aharon Klieman'ın araştırmalarına göre –
- Tüm Ortadoğu ve Kuzey Afrika ülkelerinin petrol dışı mal ve hizmet ihracatı toplansa, ancak Finlandiya'nın ihracatına eşit oluyor.
- - Toplam 340 milyon kişinin yaşadığı, Arap Ligi'ne dahil 22 ülkenin gayri safi milli hasılları toplamı İspanya'dan az. İngiltere veya Fransa'nın ise yarısı kadar.
- - Ortadoğu ve Kuzey Afrika ülkelerinde nüfusun büyüme hızı dünya rekoru kırıyor.
- - Ortadoğu ülkelerinin son 10 yıldaki yıllık ortalama askeri harcaması 15 milyar dolar civarında.
- - Ortadoğu ülkeleri ithalatlarının yüzde 14.5'ini silah alımı olarak yapıyor. Bu oranın dünya ortalaması yüzde 1.
- - 1997'den 2006'ya kadar olan dönemde, Ortadoğu ülkelerinin silah alımı reel anlamda yüzde 57 artarak tarihi bir rekor kırdı.
- - Arap ülkelerinin petrol gelirleri, önemli ölçüde, dış ülkelere yatırılıyor. Gelişmiş ülkelere yatırılan petrol parası 1.3 trilyon doları aşmış vaziyette. Bu tutarın 1/5'i, ABD'ye yatırılmış durumda. Petrol gelirlerinin sadece yüzde 11'i kendi ülkesine yatırılıyor.
- Bu düzenin devamı, uluslararası güçler tarafından isteniyor. Ortadoğu'da Türkiye'nin dışlandığı bir sistem var. Türkiye, Arap Ligi'nin ve Arap Ortak Pazarı'nın dışında tutuldu. (Yaman Törüner, Milliyet, 05.01.2009).

Sonuç

- Ortadoğu'daki zengin yer altı kaynakları oldukça bölgedeki istikrarsızlık da devam edecektir.
- Batı'nın hedefi petrodollarların ülke kalkınmasına değil sürekli silahlanmaya ayrılmasını sağlamaktır.
- İsrail'in nihai amacı Müslümansız bir Filistin'dir.
- **Filistinlileri göç ettirmek için zulüm ve şiddeti daha da arttırılabilir.** Amaç Müslüman ülkelerin Filistinlilere kucak açmasını sağlamak, böylece Filistinlileri vatanlarından bir daha geri dönmek üzere göç ettirmektir.
- Arap ülkelerinin Filistin'e olan ilgisi başlangıcının aksine artık giderek yok olmaktadır.
- Türkiye bölgede çok dikkatli politika takip etmek zorundadır.

İlginiz için teşekkür eder,
saygılarımı sunarım.

Doç. Dr. Cevdet Yılmaz
cyilmaz@omu.edu.tr